

Predicting the quality of married life based on Islamic lifestyle and communication patterns of female teachers

Milad Solgi^{1*}, Leila Zoghi²

1. PhD student in Clinical Psychology, at Aras International Campus University of Tehran, Tehran, Iran

<https://orcid.org/0000-0002-1481-8052>

2. Associate Professor of Psychology and Faculty Member of Amin University of Law Enforcement Sciences. Tehran, Iran

<https://orcid.org/0000-0003-3806-0124>

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Article History:

Received:

January 16, 2023

Accepted:

March 17, 2023

Keywords:

Quality of Married Life, Islamic Life Style, Communication Patterns of Couples, Women, Cultural.

Introduction: The present study was conducted with the aim of investigating the relationship between Islamic lifestyle and communication patterns with the quality of married life. **Method:** In terms of purpose, the present research is part of applied research; in terms of methodology, it is part of quantitative research, and in terms of data collection, it is of descriptive correlation type. The statistical population of the research included all married women working in education departments in Nahavand city in 2023-2024 amounting to 682 people, among which 248 people were selected through systematic random sampling using Morgan's table. The research tools included Christensen and Sullaway's couples' communication patterns questionnaire (1984), Busby et al.'s marital quality scale (1995), and Kavyani's Islamic lifestyle questionnaire (2013). The data were examined using Pearson correlation and multiple regression analysis. **Findings:** The Pearson correlation results indicated that there is a positive and significant relationship between the quality of married life with the Islamic lifestyle ($r=0.799$), and the mutual constructive communication ($r=0.232$). Then there is a negative and significant relationship between the quality of married life with demand-withdraw communication ($r=-0.248$) and mutual avoidance communication ($r=0.110$) ($p>0.1$). Also, multiple regression indicated that Islamic lifestyle variables 0.74%, mutual constructive communication 0.24%, demand-withdraw communication 0.22% and mutual avoidance communication 0.11% predict the quality of married life negatively. **Conclusion:** From these findings, it can be concluded that employed married women who choose the Islamic lifestyle and use constructive patterns of communication in their marital relationships will achieve a higher level of quality of life in their married life.

Cite this article:

Solgi, M., Zoghi, L. (2024). Predicting the quality of married life based on Islamic lifestyle and communication patterns of female teachers.. Journal of Islamic-Iranian Family studies .3(4), 55-79

Corresponding author

Milad Solgi

Address: Aras International Campus University of Tehran, Tehran, Iran

Email: miladsolgi20@ut.ac.ir

Extended Abstract

Introduction: There is always this basic question of what quality and desirable life is like (Ghaemi et al, 2022). It should be acknowledged that one of the important and fundamental aspects of every person's life, which s/he always seeks to achieve, is the quality of life, which is a broad index and includes all dimensions of life, including health (Feyzi et al, 2016). In particular, the quality of life shows a person's subjective understanding and is considered to include effective interpersonal relationships, the ability to perform positive and purposeful activities, and a sense of happiness in life (Perrottet et al., 2019). Quality of life is a broad concept that includes various areas of life such as financial status, work, love, religion, as well as physical, mental and social health. According to the definition of the World Health Organization, quality of life is people's perception of their position in life according to the cultural context and value systems in which they live, taking into account their goals, expectations, standards and concerns (Nemati et al., 2020). The more positive and better these ideas are, people have a better and higher quality of life, and on the contrary, the more negative ideas are, the lower the quality of life. Researchers consider the levels of happiness and satisfaction in different dimensions of life to determine the level of quality of life of people (Ilhan et al., 2018). Studies have indicated that the quality of marital relations has an effect on the physical and mental health of people. Considering that the quality of marital relationships are one of the important structures of married life and have a deep impact on the marital system, and considering that high marital quality brings compatibility, satisfaction, happiness and marital commitment for couples, and vice versa, low marital status brings problems to the couple system and adversely affects the functioning of the family system, it is necessary to pay attention to this marital life structure and provide interventions to improve and improve them (Arsalandeh et al., 2018). The quality of marital relations of couples can be affected by their issues and problems. In this regard, knowing the effective factors in improving marital relations and its management is one of the methods worthy of attention in solving problems and achieving satisfaction from married life and improving the quality of marital relations (Ganong et al. 2016). One of the most important factors affecting the quality of life is people's lifestyle (Naghbi et al., 2013). There are many social, economic, personal, cognitive, and religious factors that affect people and their lifestyles and threaten them; according to this, religious beliefs and religious observances are one of the pillars of a happy life that affects all aspects of human life. It is impressive. In fact, lifestyle is a model emerging from the common values and beliefs of a group or society, which appears as common behaviors (Alfat and Salemi, 2013; Quoted by Zoghi et al. 2022). Islamic lifestyle is a type of lifestyle that is based on the fusion of two Islamic cultures and living according to their view of Islam (Reza & Goodarzi, 2022). Islamic lifestyle is related to the whole life of people and its dimensions (Kavyani, 2018). Religion and spirituality are placed as a shield against people's problems and discomforts and act as shock absorbers and reduce mental disorders and improve people's mental health. Religious behaviors have a positive value in dealing with the meaningful points of life, behaviors such as worship and trust in God can create hope and encourage people to have a positive attitude towards psychologically

stressful situations, causing their inner peace (Aghajani & Marsaee, 2015). Therefore, it seems that having a lifestyle that is based on religious teachings can be the role of a coping strategy against life crises. The Islamic lifestyle is based on Islamic teachings, which covers the scope of recognizing a person's emotions, intentions, and behavior during his life, from the material to the spiritual world, for his needs in this world and the hereafter in all dimensions (Fallahchai et al., 2021). In some research, the relationship between religiosity, religious beliefs and Islamic lifestyle with many variables related to couples, such as marital compatibility, mental health and the amount of conflicts, have been investigated. For example, the results of Barjali et al.'s research (2017) indicated that there is a positive and significant relationship between Islamic lifestyle and marital satisfaction; Also, Salamabadi et al. (2013) disclosed that the Islamic lifestyle has a direct and positive effect on marital compatibility; Ghasemi et al. (2018) found in their research that there is a significant positive relationship between Islamic lifestyle and marital intimacy, Islamic lifestyle and marital commitment, and there is a significant negative relationship between Islamic lifestyle and attitude towards cheating. Islam is a strong predictor of marital commitment. Another variable affecting the quality of married life is the communication patterns of couples. Communication is one of the important factors that play an important role in marriage and its continuation, and communication skills are the most important predictors of satisfaction in the relationship between husband and wife (Palizdar & Niknam, 2022). "Couple communication patterns is a process during which husband and wife interact with each other verbally and non-verbally" (Hassani-moghadam et al, 2019). Communication skills are the ability to optimally and symbolically transfer the meanings and messages that a person has in his mind, and if the couple's relationship is of high quality, they can be closer to each other, share their thoughts and emotions, be more intimate and avoid misunderstandings, which are the main cause of couples' arguments, and as a result, enjoy being together more (Haris, & Kumar, 2018). It should be noted that communication skills have a great impact on all aspects of the life of couples, and the individual satisfaction of each couple in other aspects of life is also affected by their communication skills (Babaki et al. 2011). Considering the fact that the family is the first institution that plays a role in the socialization process of people, family communication patterns can be considered as a source of communication growth. The effect of family communication patterns on marital compatibility as a process by which people share their information, thoughts and feelings through verbal and non-verbal messages (Farmani & Aflaksair, 2019). Communication patterns can determine the degree of marital compatibility to the extent that more than 90% of disturbed couples consider these problems as their main problem. Communication problems are one of the most important causes of incompatibility and dissatisfaction in married life, so that the most common problem raised by unhappy couples is the lack of success in establishing communication (Ragul, & Thenmozhi, 2023). Also, faulty communication patterns reduce the correct understanding of couples, makes them unable to support each other, try to satisfy each other's needs and understand each other's point of view on conflicting issues, and finally causes marital problems and

create dissatisfaction (Soudani & et al, 2017, Quoted by Dari and Heydari, 2023). Christensen and Sullaway (1991) have divided communication patterns into three categories: 1. Mutual constructive pattern: its most important feature is that the couple's pattern of communication is win-win. 2. The pattern of demand-withdraw: This pattern is in the form of a cycle, with the increase of one, the other also increases, and the intensification of this pattern leads to permanent marital problems. 3. Mutual avoidance pattern: In this pattern, the conflict between couples is intense. Research indicates that training couples' communication patterns has an effect on the functioning of families (Motajebnia & Rezai Dehnavi, 2021). During the last few decades, the interactive model of creditor/debtor in intimate relationships of couples has attracted a lot of attention. Almost most of the findings in the field of creditor/debtor pattern are related to marital dissatisfaction. One of the most interesting aspects of the creditor/debtor pattern in marital relations is that this pattern can be imagined with two "creditor man/debtor woman" and "creditor woman/debtor man" styles. Negative statements in the marital relationship are related to dissatisfaction; In this sense, the more negative statements in the daily life of the couple, the greater the lack of marital compatibility, and the opposite of this also happens in such a way that the more positive statements in the daily life of the couple, the greater the marital compatibility and the pattern becomes win-win (Namdarpoor & Balghanabadi, 2018, quoted by Dari and Heydari, 2023).

Therefore, one of the important issues of people is the quality of life of people, which will directly and indirectly cast a shadow on other aspects of people's lives, as a result of examining the relationship between the quality of life of cultural women and the factors affecting it, which are the transmitters of values and ideals. It is considered honorable for the people of a country for many generations, and according to the investigations carried out, research similar to the present research has not been done inside the country. Therefore, the aim of the current research is to predict the quality of married life based on Islamic lifestyle and communication patterns of women teachers.

Methodology: In terms of purpose, the current research is part of applied research, and in terms of the nature of data, it is part of quantitative research, and in terms of descriptive collection method, it is correlational. The statistical population of the present study included all married women working in education departments in Nahavand city in 2023-2024, numbering 682 people, among which 248 people were selected through systematic random sampling using the Krejcie and Morgan table. The criteria for entering the research include: 1. informed consent of the person, 2. minimum 22 years of age, 3. minimum bachelor's education, 4. not taking antipsychotic drugs, 5. not having physical problems, 6. being married and 7. being employed in the academic year 2023-2024. The exclusion criteria also included refusal to cooperate in completing the questionnaires and history of psychiatric diseases. In this research, from an ethical point of view, explanations about the objectives of the research were presented to the participants and they were also assured that their information will remain confidential with the researcher.

Discussion and results: Of the total respondents (248 people) among the married women working in culture in Nahavand city, 44.75 percent (111 people) are under 35 years old, 32.25 percent (80 people) are between 35 to 40 years old and 98.22% (57 people) were over 40 years old; Also, 60.88% (151 people) had a bachelor's degree, 38.30% (95 people) had a master's degree, and 0.008% (2 people) had a doctoral degree.

Table 1. Pearson's correlation coefficient test between the quality of married life and Islamic lifestyle, communication patterns

Variable	1	2	3	4	5
Quality of married life	1	-	-	-	-
Islamic life style	**0.799	1	-	-	-
Mutual constructive communication	**0.232	**0.224	1	-	-
demand/withdraw relationship	** -0.248	**0.302	**0.168	1	-
Mutual avoidance communication	**0.110-	**0.270	**0.281	**0.225	1

** is significant at the 0.01 level.

Table 1 indicates the results of Pearson correlation coefficient between research variables. The results disclosed that the correlation coefficient between the quality of married life and Islamic lifestyle is 0.799, between the quality of married life and constructive relationship is 0.232, which asserts that the relationship between them is a positive and direct relationship, meaning that with the increase in the quality of married life the person will have a better Islamic lifestyle and mutually constructive communication; But the relationship between the quality of married life with the relationship of demand/withdraw is -0.248 and the relationship between the quality of married life with the relationship of mutual avoidance is -0.110, which shows that the relationship between them is a negative and inverse relationship, in the sense that with the increase in the quality of life in marriage, the relationship of demand/withdraw and the relationship of mutual avoidance will be less; Therefore, with 99% certainty, it was determined that there is a relationship between the quality of married life with the Islamic lifestyle and the components of couples' communication patterns in culturally working women of Nahavand city.

The purpose of the present research was to predict the quality of married life based on Islamic lifestyle and couples' communication patterns in female teachers of Nahavand city. The results of data analysis indicated that Islamic lifestyle and communication patterns can predict the quality of married life. These findings are in agreement with the results of the researches of Dari and Heidari (2023), Gouderzi and Rezaei (2021), Heidari (2018), Bashart et al. (2019).

According to the research findings that the Islamic lifestyle has a direct and positive effect on the quality of married life, it can be said that the Islamic lifestyle is one of the necessities that is effective in the satisfaction and compatibility of the family (Salamabadi et al, 2013). Pargament & Mahoney (2005) believe that religious beliefs have a significant effect on family strength and marital satisfaction, because religious values affect the views of couples about the goals of marriage and the degree of agreement that each of them has on specific issues. Lifestyle is the same as the concept of livelihood, which is the same way of living; It is the intellect which tells a person how to live; The function of this intellect is in line with how to plan life, thinking about life's problems, trying to harmonize with Shari'a laws and adapting to them in arranging a suitable and desirable life in order to guide a person to a religious life (Pouramini, 2013; Quoted by Fatahizadeh and Rezaei, 2018). The Islamic lifestyle is based on Islamic teachings, which covers the range of knowledge, emotions, intentions and behavior of a person during his worldly and spiritual life (for the needs of this world and the hereafter) in all dimensions (Kavyani, 2012). According to the 3rd verse of Surah Ma'idah, the religion of Islam and then the Islamic lifestyle are the most perfect religion and lifestyle for the happiness of mankind and it plays a decisive role in the home and family (Agaee Meybodi, 2012).

Also, the results indicated that the satisfaction from married life can be predicted based on the communication patterns in the female teachers of Nahavand city. In explaining the findings, it can be acknowledged that marital relationship is a relationship that is unique compared to other human relationships. Because other human relationships cover one dimension of life, but marital relationship includes biological, economic, emotional and psychological dimensions. Marital relationship patterns are internalized patterns that each couple brings to their marital life. These patterns show what the pattern of efficient interaction between husband and wife should be based on a classification made by experts such as Guttman (1993) and Fitzpatrick (1988). Several relationships between couples have been named. Using questionnaire and observation tools, they found out the existence of two types of general communication patterns in marriage: stable marriage, unstable marriage. Stable marriage includes traditional couples, bisexual couples and avoidant couples.

Traditional couples: they conform to the traditional gender roles of men and women, the duties of men and women are completely distinct from each other. Family goals are preferred over individual goals. They have regular and specific daily schedule. At home, they live in a common place and none of them has their own private room. They show a moderate amount of positive and negative emotions. They avoid conflict except in important issues. They listen to each other and try to express empathy, and after the end of each conflict, they openly seek to satisfy and convince the other party. Traditionalists tend to have a contractual view of marriage and value stability and certainty more than variety and spontaneity. They rely heavily on each other and spend a lot of time together.

However, they do not categorically express their disagreement. But they do not avoid conflict and conflict either. In a traditional marriage, conflict occurs less because power and decision-making are divided between them according to conventional norms. Traditional couples are highly expressive and easily express their feelings of happiness or disappointment.

Androgynous couples: Both men and women are egalitarian in accepting male and female sexual roles, that is, male and female duties are not divided, but both play both roles when appropriate. They prefer individual goals over family goals. They do not have a regular and predetermined life plan. They have a private room at home. They show high levels of positive and negative emotions and prefer to engage in negotiation and long discussions on many issues to solve problems.

Avoidant couples: they are compatible with traditional gender roles, i.e. male and female roles, the duties of men and women are completely separate and distinct. When a conflict arises, each one expresses his opinion and none of them makes an effort to convince the other party and create understanding. Their discussions are not emotional.

Unstable marriage: includes incompatible couples and free and independent couples.

When incompatible couples are involved in a conflict, neither makes a constructive effort to resolve it. The relationship of this couple is accompanied by constant fault-finding and blaming, mind-reading, defensiveness, high negative emotions and little positive emotions. The interactive pattern is associated with attack and withdrawal.

Free and independent couples: they avoid conflicts and have few problem-solving skills. The characteristic of their interaction and communication is associated with short and brief fault finding and blame, mind reading and little defensiveness. Their level of negative emotion is very low and they do not express any positive emotion. Their interactive pattern is withdrawal. Independents have an unconventional view of marriage and are not too dependent on each other. Although they may spend a lot of time together and have a lot in common, they value their independence more and often have separate rooms at home. Like traditional couples, these couples are also expressive.

Guttman found that in all three patterns of stable marriage, the ratio of positive to negative verbal exchange during conflict resolution is five to one, while in both patterns of unstable marriage it is almost one to one. As a result, both stable and unstable marital relationships follow specific behavior patterns.

Every research is faced with limitations, among the limitations of the present research can be the lack of consideration of the economic level of the people, as well as the one-dimensionality of the research on the cultural stratum, which is necessary in the future to conduct more research in other strata and different economic levels.

Limitations: Among the limitations of this research, we can mention the online questionnaire, which was very difficult to provide to the target community, considering the availability of the number of educators and sending and informing about the purpose of the research and justifying and promoting them.

Suggestions: In order to improve psychological knowledge, the quality of married life variable based on Islamic life should be compiled in audio-written educational packages for teachers.

It is suggested that in order to strengthen the communication patterns of women working in education, in-service courses should be considered for them by the relevant organization.

Acknowledgment

The authors consider it necessary to thank and appreciate all the people who accompanied us in the implementation of this research.

Funding

No financial resources have been received from any organization for conducting this research.

Ethics approval and consent to participate

The purpose of the research was explained to all the participants, and they were promised the principle of confidentiality and the non-disclosure of their information to different bodies and organizations.

Conflict of interest

The authors declare that they have no conflict of interest.

پیش‌بینی کیفیت زندگی زناشویی بر اساس سبک زندگی اسلامی و الگوهای ارتباطی زنان معلم

میلاذ سلگی^{۱*} لیلا ذوقی^۲

۱. دانشجوی دوره دکتری، روانشناسی بالینی پردیس بین‌المللی ارس دانشگاه تهران، تهران، ایران.

<https://orcid.org/0000-0002-1481-8052>

۲. دانشیار گروه روان‌شناسی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.

<https://orcid.org/0000-0003-3806-0124>

اطلاعات مقاله چکیده

مقدمه: پژوهش حاضر باهدف بررسی رابطه بین سبک زندگی اسلامی و الگوی ارتباطی باکیفیت زندگی زناشویی انجام شد. **روش:** پژوهش حاضر از نظر هدف، جزء پژوهش‌های کاربردی و از لحاظ نوع روش شناسی، جزء پژوهش‌های کمی و از نظر روش گردآوری توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان متأهل شاغل فرهنگی شهر نهاوند در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲ به تعداد ۶۸۲ نفر بود که با استفاده از جدول مورگان ۲۴۸ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه الگوهای ارتباطی زوجین کریستنسن و سالووی (۱۹۸۴)، مقیاس کیفیت زناشویی باسی و همکاران (۱۹۹۵) پرسشنامه سبک زندگی اسلامی کویانی (۱۳۹۰)، بود. داده‌ها با استفاده از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه تجزیه و تحلیل شدند. **یافته‌ها:** نتایج همبستگی پیرسون نشان داد بین کیفیت زندگی زناشویی با سبک زندگی اسلامی ($r=0/799$)، و ارتباط سازنده متقابل ($r=0/232$) رابطه مثبت و معنی‌دار و بین کیفیت زندگی زناشویی با ارتباط توقع/کناره‌گیری ($r=-0/248$) و ارتباط اجتناب متقابل ($r=-0/110$) رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد ($P</math>0/01). همچنین رگرسیون چندگانه نشان داد که متغیرهای سبک زندگی اسلامی ۰/۷۴ درصد، ارتباط سازنده متقابل ۰/۲۴ درصد، ارتباط توقع/کناره‌گیری ۰/۲۲ درصد منفی و ارتباط اجتناب متقابل ۰/۱۱ درصد منفی کیفیت زندگی زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند. **نتیجه‌گیری:** زنان متأهل شاغلی که سبک زندگی اسلامی را انتخاب کردند و الگوهای سازنده ارتباط را در روابط زناشویی خود بکار می‌گیرند در زندگی زناشویی خود به درجه بالاتری از کیفیت زندگی دست خواهند یافت.$

نوع مقاله :

مقاله پژوهشی

تاریخچه مقاله :

تاریخ دریافت:

۱۴۰۲ دی ۲۶

تاریخ پذیرش:

۲۷ اسفند ۱۴۰۲

واژه‌های کلیدی:

الگوهای ارتباطی -

زوجین، سبک -

زندگی اسلامی،

کیفیت زندگی

زناشویی

سلگی. میلاذ، ذوقی، لیلا (۱۴۰۲). پیش‌بینی کیفیت زندگی زناشویی بر اساس سبک زندگی اسلامی و الگوهای ارتباطی

زنان معلم، فصلنامه مطالعات اسلامی ایرانی خانواده، ۳(۴)، ۷۹-۵۵.

میلاذ سلگی

نشانی: پردیس بین‌المللی ارس دانشگاه تهران، تهران، ایران.

ایمیل: miladsolgi20@ut.ac.ir

استناد :

نویسنده

مسئول:

مقدمه

همواره این پرسش اساسی وجود دارد که زندگی باکیفیت و مطلوب چگونه است (Ghaemi et al, 2022). باید اذعان داشت یکی از جنبه‌های مهم و اساسی زندگی هر شخص که همواره در پی دست یافتن به آن می‌باشد، کیفیت زندگی^۱ است که شاخص وسیعی بوده و تمام ابعاد زندگی از جمله سلامت را شامل می‌شود (Feyzi et al, 2016). کیفیت زندگی به طور خاص، درک ذهنی فرد را نشان می‌دهد و دربرگیرنده روابط بین فردی مؤثر، توانایی انجام فعالیت‌های مثبت و هدفمند و احساس خوشبختی در زندگی تلقی می‌شود (Perrotti et al, 2019). کیفیت زندگی، مفهوم وسیعی است که عرصه‌های مختلف زندگی همچون وضعیت مالی، کار، عشق، مذهب و همچنین سلامت جسمی، روانی و اجتماعی را در بر دارد. طبق تعریف سازمان بهداشت جهانی، کیفیت زندگی عبارت است از تصور افراد از موقعیت خود در زندگی با توجه به بافت فرهنگی و سیستم‌های ارزشی که در آن به سر می‌برند، با در نظر گرفتن اهداف، انتظارات، استانداردها و نگرانی‌هایشان می‌باشد (Nemati et al, 2020). هرچه این تصورات مثبت‌تر و بهتر باشد، افراد از کیفیت زندگی بهتر و بالاتری برخوردارند و بر عکس هر چه تصورات منفی‌تر باشد، کیفیت زندگی نیز پایین خواهد بود. پژوهشگران سطوح شادکامی و حس رضایت در ابعاد مختلف زندگی را مشخص‌کننده سطح کیفیت زندگی افراد می‌دانند (Ilhan et al, 2018). مطالعات صورت گرفته نشان می‌دهد که کیفیت روابط زناشویی بر روی وضعیت سلامت جسمانی و روانی افراد اثر گذار است. با توجه به اینکه کیفیت روابط زناشویی از سازه‌های مهم زندگی زناشویی هستند و تأثیرات عمیقی بر روی سیستم زوجی می‌گذارند و با توجه به اینکه کیفیت زناشویی بالا، سازگاری، رضایت، خوشبختی و تعهد زناشویی را برای زوج‌ها به همراه دارد و بالعکس کیفیت زناشویی پایین، سیستم زوجی را با مشکل مواجه می‌سازد و عملکرد سیستم خانواده را به شکل نامطلوبی تحت تأثیر قرار می‌دهد، توجه به این سازه زندگی زناشویی و ارایه مداخلات در جهت بهبود و ارتقاء آنها ضروری است (Arsalandeh et al, 2018). کیفیت روابط زناشویی، زوجین می‌تواند تحت تأثیر مسائل و مشکلات آنها قرار گیرد. در این راستا شناخت عوامل مؤثر در بهبود روابط زناشویی و مدیریت آن، یکی از روش‌های درخور توجه در حل مشکلات و رسیدن به رضایت از زندگی زناشویی و بهبودی کیفیت روابط زناشویی به شمار می‌رود (Ganong et al, 2016). یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیر گذار بر کیفیت زندگی، سبک زندگی^۲ افراد می‌باشد (Naghbi et al, 2013). عوامل، اجتماعی، اقتصادی، شخصی، شناختی، مذهبی فراوانی وجود دارند که بر زنان و سبک زندگی آنان اثرگذار هستند و آن‌ها را تهدید می‌کنند؛ با توجه به این موضوع اعتقادات دینی و تقیدات مذهبی یکی از ارکان زندگی سعادت‌مندانه است که بر تمامی ابعاد زندگی انسان تأثیرگذار است. در واقع سبک زندگی الگویی برآمده از ارزش‌ها و باورهای مشترک یک گروه یا جامعه می‌باشد که به صورت رفتارهای مشترک ظاهر می‌شود (Alfat and Salemi, 2013; Quoted by Zoghi et al. 2022). سبک زندگی اسلامی نوعی از سبک زندگی است و زیستن به خواست دیدگاه آنان از اسلام بودن است (Reza & Goodarzi, 2022). سبک زندگی اسلامی، با تمام زندگی افراد و ابعاد آن مرتبط است (kavyani, 2018). مذهب و معنویت به عنوان سپری در برابر مشکلات و ناراحتی‌های افراد قرار

1. Quality of Life

2. life style

گرفته و به صورت ضربه گیر عمل می کند و موجب کاهش اختلال روانی و ارتقاء سطح سلامت روانی افراد می شود. رفتارهای مذهبی در پرداختن به نکات معنی دار زندگی ارزش مثبتی دارند، رفتارهایی از قبیل عبادت، توکل به خداوند می توانند با ایجاد امید و تشویق افراد به نگرش مثبت به موقعیت های فشار زای روانی باعث آرامش درونی آنان می شود (Aghajani & marsaee, 2015). لذا به نظر می رسد داشتن یک سبک زندگی که مبتنی بر آموزه های دینی و مذهبی باشد می تواند نقش یک راهبرد مقابله ای در برابر بحران های زندگی باشد. سبک زندگی اسلامی مبتنی بر آموزه های اسلامی است که گستره شناخت عواطف، نیت و رفتار فرد را در طول زندگی دنیای مادی تا معنوی برای نیازهای دنیا تا آخرت وی در همه ابعاد پوشش داده است (Fallahchai et al, 2021). در برخی پژوهش ها ارتباط دین داری، اعتقادات مذهبی و سبک زندگی اسلامی با متغیرهای زیادی در رابطه با زوجین از جمله سازگاری زناشویی، سلامت روانی و میزان تعارض ها بررسی شده است. برای مثال نتایج پژوهش برجعلی و همکاران (۱۳۹۷) نشان دادند بین سبک زندگی اسلامی با رضایت زناشویی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد؛ همچنین سلم آبادی و همکاران (۱۳۹۳) نشان دادند که سبک زندگی اسلامی تأثیر مستقیم و مثبتی بر سازگاری زناشویی دارد؛ قاسمی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهش خود به این یافته دست پیدا کردند که بین سبک زندگی اسلامی و صمیمیت زناشویی، سبک زندگی اسلامی و تعهد زناشویی رابطه مثبت معنادار و بین سبک زندگی اسلامی و نگرش به خیانت رابطه منفی معناداری وجود دارد و سبک زندگی اسلامی پیش بینی کننده قوی تعهد زناشویی می باشد. یکی دیگر از متغیرهای تأثیر گذار بر کیفیت زندگی زناشویی، الگوهای ارتباطی^۳ زوجین می باشد. ارتباط یکی از عوامل مهمی است که نقش مهمی در ازدواج و تداوم آن دارد و مهارت های ارتباطی مهمترین عامل پیشبینی کننده رضایت از رابطه زن و شوهر می باشد (Palizdar & Niknam, 2022) حسنی مقدم و همکاران عنوان می نمایند: «الگوهای ارتباطی زوجین، فرایندی است که در طی آن زن و شوهر به صورت کلامی و غیر کلامی با یکدیگر تعامل برقرار می کنند» (Hassani-moghadam et al, 2019). مهارتهای ارتباطی توانایی انتقال بهینه و نمادین معناها و پیام هایی هستند که فرد در ذهن خود دارد و در صورتی که ارتباط زوجین از کیفیت بالایی برخوردار باشد، آنها میتوانند به یکدیگر نزدیکتر بوده، افکار و عواطف خود را به اشتراک گذاشته، صمیمی تر بوده و از سوء تفاهم ها که عامل اصلی مشاجرات زوجین هستند، خودداری کرده و در نتیجه از با هم بودن لذت بیشتری ببرند (Haris, & Kumar, 2018). باید توجه داشت مهارت های ارتباطی در تمامی ابعاد زندگی مشترک زوجین تأثیر شگرفی دارد و رضایت فردی هر یک از زوجین در جنبه های دیگر زندگی نیز متأثر از مهارتهای او در برقراری ارتباط بوده (Babaki et al. 2011). با توجه به این واقعیت که خانواده اولین نهادی است که در فرایند جامعه پذیری افراد نقش دارد الگوهای ارتباطی خانواده می تواند منبع رشد ارتباطات تلقی شود. تأثیر الگوهای ارتباطی خانواده بر سازگاری زناشویی به عنوان فرایندی که افراد به وسیله آن اطلاعات، افکار و احساسات خود را از طریق پیام های کلامی و غیر کلامی با یکدیگر در میان می گذارند (Farmani & Aflaksair, 2019). الگوهای ارتباطی می توانند میزان سازگاری زناشویی را تعیین نمایند تا جایی که بیش از ۹۰ درصد زوجین آشفته، این مشکلات را به عنوان مسئله اصلی خود می دانند.

³ .communication patterns

مشکلات ارتباطی از مهم‌ترین عوامل بروز ناسازگاری و نارضایتی در زندگی زناشویی به شمار می‌رود، به طوری که شایع‌ترین مشکلی که به وسیله زوج‌های ناراضی مطرح می‌شود، عدم موفقیت در برقراری ارتباط است (Ragul, & Thenmozhi, 2023). هم چنین الگوهای ارتباطی معیوب، درک صحیح زوجین را از یکدیگر کاهش داده، باعث می‌شود همسران نتوانند از یکدیگر حمایت کنند، برای ارضای نیاز یکدیگر تلاش کنند و در مورد مسائل تعارض برانگیز، دیدگاه یکدیگر را درک کنند و سرانجام باعث می‌شود مشکلات زناشویی و نارضایتی ایجاد شود (Soudani & et al, 2023, Quoted by Dari and Heydari, 2017). کریستنسن و سالووی^۴ (۱۹۹۱) الگوهای ارتباطی را به سه دسته تقسیم کرده‌اند: ۱- الگوی سازنده متقابل^۵: مهم‌ترین ویژگی‌اش این است که الگوی ارتباطی زوجین از نوع برنده-برنده است. ۲- الگوی توقع/کناره‌گیری^۶: این الگو به شکل یک چرخه بوده با افزایش یکی، دیگری نیز افزایش یافته و تشدید این الگو منجر به مشکلات دائم زناشویی می‌شود. ۳- الگوی اجتنابی متقابل^۷: در این الگو تعارض بین زوجین شدید است. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که آموزش الگوهای ارتباطی زوجین بر عملکرد خانواده‌ها تأثیرگذار است (Motajebnia & Rezai Dehnavi, 2021). در طی چند دهه اخیر، الگوی تعاملی طلبکار/بدهکار^۸ در روابط صمیمی زوجین، توجه زیادی را به خود جلب کرده است. تقریباً بیشتر یافته‌ها در زمینه الگوی طلبکار/بدهکار با نارضایتی زناشویی^۹ مرتبط‌اند. یکی از جالب‌ترین جنبه‌های الگوی طلبکار/بدهکار در روابط زناشویی این است که این الگو با دو «سبک مرد طلبکار/زن بدهکار» و «زن طلبکار/مرد بدهکار» قابل تصور است. اظهارات منفی در رابطه زناشویی با نارضایتی مندی ارتباط دارد؛ بدین معنا هر قدر اظهارات منفی در زندگی روزمره زوجین بیشتر باشد، عدم سازگاری زناشویی بیشتر است و برعکس این موضوع هم اتفاق می‌افتد به صورتی که هر قدر اظهارات مثبت در زندگی روزمره زوجین بیشتر باشد، سازگاری زناشویی بیشتر است و الگو برنده-برنده می‌شود (Namdarpoor & Balghanabadi, 2018, Quoted by Dari and Heydari, 2023).

از این رو یکی از موضوعات مهم افراد کیفیت زندگی افراد می باشد که به صورت مستقیم و غیر مستقیم بر دیگر ابعاد زندگی افراد سایه خواهد انداخت، در نتیجه بررسی رابطه کیفیت زندگی زنان فرهنگی و عوامل موثر بر آن که خود انتقال دهنده ارزش‌ها و آرمان‌های یک کشور به نسل‌های متمادی هستند ارزشمند محسوب می‌شود، و با توجه به بررسی‌های به عمل آمده پژوهش مشابه با پژوهش حاضر در داخل کشور انجام نشده است. لذا هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی کیفیت زندگی زناشویی بر اساس سبک زندگی اسلامی و الگوهای ارتباطی زنان معلم می باشد.

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف، جزء پژوهش‌های کاربردی و از لحاظ نوع روش‌شناسی، جزء پژوهش‌های کمی و از نظر روش گردآوری توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه زنان متأهل شاغل فرهنگی

4. Christensen & Sullaway

5. Mutual Construction Communication

6. Demand/Withdrawal Communication

7. Mutual Avoidance Communication

8. Demand-withdraw communication

9. Relational dissatisfaction

شهرستان نهاوند در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲ به تعداد ۶۸۲ نفر بود که با استفاده از برنامه جی پاور^{۱۰} ۲۴۸ نفر به روش نمونه-گیری تصادفی سیستماتیک انتخاب شدند. نمونه‌گیری به روش خوشه‌ای انجام شد که ابتدا بین نواحی شهرستان یک ناحیه به صورت تصادفی انتخاب شد سپس بین مدارس ناحیه یک ۱۰ مدرسه به صورت تصادفی انتخاب شد. شرایط افراد مورد پژوهش به پژوهش شامل: ۱-رضایت آگاهانه شخص، ۲-حداقل سن ۲۲ سال ۳-حداقل تحصیلات لیسانس ۴-عدم مصرف داروهای ضد روان‌پریشی ۵-نداشتن مشکلات جسمانی ۶-متاهل بودن و ۷-شاغل بودن در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بودند. و افرادی که مایل به شرکت در پژوهش نبودند و یا سابقه بیماری‌های روان‌پزشکی داشتند از پژوهش شدند. در این پژوهش به لحاظ اخلاقی، توضیحاتی درباره اهداف پژوهش به شرکت‌کنندگان ارائه شد و همچنین به آنان اطمینان داده شد که اطلاعات آنان نزد محقق محرمانه باقی خواهند ماند و رضایت افراد برای شرکت در این پژوهش جلب شد. ابزارهای گردآوری داده‌ها عبارت بوده‌اند از:

پرسشنامه الگوهای ارتباطی زوجین^{۱۱} (CPQ): این پرسشنامه در سال ۱۹۸۴ توسط کریستنسن و سالووی در دانشگاه کالیفرنیا به منظور بررسی الگوهای ارتباطی متقابل زوجین طراحی شد. پرسشنامه ۳۵ سوال دارد و در یک مقیاس ۹ درجه‌ای از اصلا امکان ندارد (۱) تا خیلی امکان دارد (۹) درجه بندی شده است. این پرسشنامه رفتارهای همسران را در طول سه مرحله از تعارض زناشویی شرح داده است. مرحله اول زمانی که در روابط زوجین مشکل ایجاد می‌شود. این مرحله دارای ۴ سوال است. مرحله دوم در مدت زمانی که درباره مشکل ارتباطی بحث می‌شود، این مرحله دارای ۱۸ سوال است و مرحله سوم بحث راجع به مشکل ارتباطی که این قسمت از ۱۳ سوال تشکیل شده است. پرسشنامه دارای سه زیر مولفه است. زیر مولفه ارتباط سازنده متقابل، زیر مولفه اجتنابی متقابل و زیر مولفه ارتباط/توقع کناره‌گیری زیر مولفه توقع کناره‌گیری از دو قسمت تشکیل شده است مرد متوقع کناره‌گیر زن و زن متوقع کناره‌گیر مرد. میزان روایی این ابزار با استفاده از روش روایی تشخیصی ۷۷ گزارش شده است. آلفای کرونباخ بدست آمده در پژوهش‌های این محققان بر روی ۵ زیر مولفه پرسشنامه الگوهای ارتباطی از ۰/۴۴ تا ۰/۸۵ گزارش شده است (Christensen & Sullaway, 1984). این پرسشنامه در ایران توسط صمدزاده و همکاران (۱۳۹۲) مورد رواسازی قرار گرفت و روایی محتوایی ابزار را ۰/۶۸ گزارش کردند. همچنین میزان پایایی کلی ابزار را به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۶ و هر کدام از مؤلفه‌ها شامل ارتباط سازنده متقابل ۰/۷۳، اجتنابی متقابل ۰/۷۰ و ارتباط توقع کناره‌گیری ۰/۶۸ گزارش کرده‌اند. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برای ارتباط سازنده ۰/۷۵، اجتناب ۰/۶۹ و توقع کناره‌گیری ۰/۷۱ به دست آمد.

پرسشنامه سبک زندگی اسلامی (فرم کوتاه): کاویانی این مقیاس را که دارای فرم بلند ۱۳۵ سوالی و فرم کوتاه ۷۶ سوالی است، طراحی کرده است (Kavyani, 2018). در این پژوهش از فرم کوتاه استفاده شده است. شرکت‌کنندگان با توجه به وضعیت فعلی خود به هر سوال در یک طیف چهار درجه‌ای از «خیلی کم تا خیلی زیاد» پاسخ می‌دهند. هر سوال با توجه به اهمیتش ضریبی بین ۱ تا ۴ می‌گیرد. نمره کل مقیاس ۱۴۱ و حداکثر ۵۷۰ است. ۱۰ شاخص زیرمقیاس‌های این آزمون را تشکیل می‌دهند که عبارتند از: شاخص اجتماعی (۱۱ آیتم)، باورها (۶ آیتم)، عبادی (۶ آیتم)، اخلاق (۱۱ آیتم)، مالی (۱۲ آیتم)، خانواده (۸ آیتم)، سلامت (۷ آیتم)، تفکر و علم (۵ آیتم)، امنیتی-دفاعی (۴ آیتم)، زمان شناسی (۵ آیتم). ضریب پایایی کل این آزمون ۰/۷۱ است. نتایج عوامل نیز روایی و ساختار عاملی مناسبی را برای آن نشان داده

10. G-Power

11. Communication patterns questionnaire

است (Salamabadi & et al, 2014). روایی همزمان آن با آزمون جهت‌گیری مذهبی توسط کویانی ۰/۶۴ به دست آمده است. همچنین کرمیخانی و همکاران (۱۳۹۷) ضریب آلفای کرونباخ کل پرسشنامه را برابر با ۰/۸۶ و ضریب آلفای زیر مقیاس‌ها را بین ۰/۶۷ تا ۰/۸۱ به دست آمد و روایی آزمون-بازآزمون با اجرای دو پرسشنامه سبک زندگی اسلامی و جهت‌گیری مذهبی بر روی ۳۰ نفر از آزمودنی‌ها با فاصله زمانی دو هفته اجرای مجدد شد و همبستگی بین این دو ارزیابی به ترتیب ۰/۸۱ و ۰/۷۷ به دست آمد. پایایی آزمون نیز ۰/۷۸ به دست آمده است. پایایی این آزمون برای زیرمقیاس‌های آن عبارتند از: شاخص اجتماعی ۰/۴۱، باورها ۰/۴۶، عبادی ۰/۳۰، اخلاق ۰/۶۴، مالی ۰/۳۲، خانواده ۰/۴۰، سلامت ۰/۴۲، تفکر و علم ۰/۵۱، امنیتی-دفاعی ۰/۳۰، زمان‌شناسی ۰/۳۰ (Kavyani, 2018). در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برای ضریب پایایی کل این آزمون ۰/۷۵ به دست آمد.

مقیاس کیفیت زناشویی فرم تجدیدنظر شده^{۱۲} باسبی و همکاران: این مقیاس توسط باسبی، کران، لارسن و کریستسن (Busby et al., 1995) ساخته شده است. فرم اصلی این مقیاس توسط اسپینر و بر اساس نظریه لیوایز و اسپینر^{۱۳} در مورد کیفیت روابط زناشویی ساخته شده است. فینچام، برادبوری و بیچ^{۱۴} نیز پس از مطرح کردن نظریه خود در مورد کیفیت زناشویی، این مقیاس را به‌عنوان ابزاری مناسب برای ارزیابی کیفیت زناشویی معرفی می‌کنند. این مقیاس ۱۴ سؤالی که از روی فرم اصلی ۳۲ سؤالی اسپینر ساخته شده است به‌صورت طیف ۶ تایی از ۰ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود، طوری که پاسخ کاملاً موافق نمره ۵ و پاسخ کاملاً مخالف نمره صفر می‌گیرد این ابزار از سه خرده‌مقیاس (همفکری و توافق، رضایت و انسجام) تشکیل شده است که در مجموع نمره کیفیت زناشویی را نشان می‌دهند و نمرات بالا نشان‌دهنده کیفیت زناشویی بالاتر است. تحلیل عاملی تأییدی، ساختار سه‌عاملی پرسشنامه را در آمریکا تأیید کرده است و روایی آن را نشان داده است (Busby et al., 1995) در پژوهش یوسفی (Yousefi, 2012) تحت عنوان بررسی مشخصات روان‌سنجی این پرسشنامه در جامعه ایرانی آلفای کرونباخ پرسشنامه (۰/۹۲) گزارش شده است و نتایج به‌دست‌آمده از روش تحلیل عاملی به شیوه چرخش متمایل از نوع آلبمین مستقیم، سه عامل کیفیت زناشویی (همفکری و توافق، رضایت و انسجام) را در جامعه ایرانی نشان داد و با تحلیل و تحلیل عاملی تأییدی آن‌ها برازش شدند. ضرایب پایایی همسانی درونی از جمله آلفای کرونباخ و تصنیف برای ۱۴ ماده و سه عامل در کل پرسشنامه (به ترتیب با مقدار ۰/۹۲ و ۰/۸۹) رضایت‌بخش بودند. همچنین ضرایب روایی همگرا کیفیت زناشویی با پرسشنامه رضایتمندی زناشویی، پرسشنامه ارزیابی همبستگی زوجین، مقیاس سازگاری توافق دونفری به ترتیب (۰/۳۹ و ۰/۳۶ و ۰/۳۳) به‌دست‌آمده است که در سطح ($p < 0.01$) معنادار است. به‌علاوه تحلیل آزمون T نشان داد که بین زنان و مردان در عامل‌ها تفاوت وجود ندارد و همچنین تحلیل واریانس چند متغیری نشان داد که بین گروه‌های سنی هشت‌گانه از لحاظ کیفیت زناشویی تفاوت وجود ندارد. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۱ محاسبه گردید. با توجه به بررسی انجام‌شده و استناد به توضیحات پرسشنامه اصلی چون سه خرده‌مقیاس باهم دارای همبستگی نظری بودند و از آنجاکه پرسشنامه مذکور دارای نمره کل تحت عنوان کیفیت زناشویی بود و از طرفی در مبانی نظری و اهداف تحقیق محقق به دنبال کیفیت زناشویی بود لذا بر این اساس تصمیم گرفته شد که از نمره کل این پرسشنامه به‌عنوان نشانگر کیفیت زناشویی استفاده گردد.

12. Revised Dyadic Adjustment Scale (RDAS)

13. Livize and spinner

14. Fincham, Bradbury and Beach

یافته ها

از کل پاسخ‌شوندگان (۲۴۸ نفر) از میان زنان متأهل شاغل فرهنگی شهر نهاوند، ۴۴/۷۵ درصد (۱۱۱ نفر) در بازه سنی زیر ۳۵ سال، ۳۲/۲۵ درصد (۸۰ نفر) در بازه سنی ۳۵ تا ۴۰ سال و ۲۲/۹۸ درصد (۵۷ نفر) دارای سن بیشتر از ۴۰ سال بودند؛ همچنین ۶۰/۸۸ درصد (۱۵۱ نفر) دارای مدرک لیسانس، ۳۸/۳۰ درصد (۹۵ نفر) دارای مدرک فوق لیسانس و ۰/۰۰۸ درصد (۲ نفر) دارای مدرک دکتری بودند.

جدول ۱. توصیف آماری نمرات متغیرهای پژوهش

متغیر	شاخص	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه
کیفیت	کیفیت زندگی زناشویی	۱۲۳/۲۱	۱۲/۶۸۲	۸۵	۱۵۸
زندگی	رضایت زناشویی	۳۸/۲۶	۷/۹۶۹	۱۶	۴۵
زناشویی	انسجام زناشویی	۲۲/۲۳	۵/۰۸۲	۱۳	۲۶
	همفکری و توافق	۴۲/۶۶	۹/۶۵۶	۲۵	۵۸
سبک زندگی	سبک زندگی اسلامی	۲۰/۱۲۰	۱۷/۵۰۱	۱۳۹	۲۵۱
اسلامی	اجتماعی	۳۰/۶۷	۷/۶۱۲	۱۰	۴۲
	یاورها	۱۷/۵۵	۴/۱۵۳	۱۰	۲۴
	عبادی	۱۵/۹۵	۲/۹۹۳	۱۰	۲۵
	اخلاق	۳۰/۴۲	۹/۰۳۷	۱۰	۴۳
	مالی	۳۲/۴۵	۹/۵۳۶	۱۵	۴۴
	خانواده	۱۹/۶۵	۶/۸۰۰	۱۰	۳۱
	سلامت	۱۷/۱۴	۳/۱۷۴	۸	۲۱
	تفکر و علم	۱۲/۹۵	۳/۴۱۷	۸	۲۰
	امنیتی-دفاعی	۱۲/۳۲	۲/۸۵۵	۵	۱۵
	زمان‌شناسی	۱۴/۲۳	۳/۶۴۶	۸	۲۲
	الگوهای ارتباطی	۱۱۰/۵۵	۱۴/۲۳	۹۰	۱۳۵
	ارتباط سازنده متقابل	۴۲/۱۳۳	۱۱/۶۲۱	۲۱	۶۷
	ارتباط توقع /کناره‌گیری	۴۲/۰۳	۱۳/۳۲۷	۲۴	۵۵
	ارتباط اجتناب متقابل	۲۲/۷۲	۸/۵۵۰	۱۳	۵۰

در جدول ۱ توصیف آماری نمرات مربوط به متغیرهای سازگاری زناشویی، سبک زندگی اسلامی، کمال‌گرایی و الگوهای ارتباطی به همراه زیرمقیاس‌های آنان ارائه شده است. بر اساس نتایج ارائه شده میانگین متغیر کیفیت زندگی زناشویی (۱۲۳/۲۱)، سبک زندگی اسلامی (۲۰/۱۲۰) و الگوهای ارتباطی (۱۱۰/۵۵) می‌باشد.

جدول ۲. آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین کیفیت زندگی زناشویی با سبک زندگی اسلامی، الگوهای ارتباطی

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
کیفیت زندگی زناشویی	۱	-	-	-	-
سبک زندگی اسلامی	**۰/۷۹۹	۱	-	-	-
ارتباط سازنده متقابل	**۰/۳۳۲	**۰/۲۲۴	۱	-	-
ارتباط توقع /کناره‌گیری	**۰/۲۴۸	**۰/۳۰۲	**۰/۱۶۸	۱	-
ارتباط اجتناب متقابل	**۰/۱۱۰	**۰/۲۷۰	**۰/۲۸۱	**۰/۲۲۵	۱

** در سطح ۰/۰۱ معنی دار است.

جدول ۲ نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. نتایج نشان داد ضریب همبستگی بین کیفیت زندگی زناشویی با سبک زندگی اسلامی ۰/۷۹۹، بین کیفیت زندگی زناشویی با ارتباط سازنده ۰/۲۳۲ می‌باشد که نشان می‌دهد رابطه بین آن‌ها رابطه‌ای مثبت و مستقیم است به این معنا که با افزایش کیفیت زندگی زناشویی در فرد سبک زندگی اسلامی و ارتباط سازنده متقابل بهتری خواهد داشت؛ ولی رابطه بین کیفیت زندگی زناشویی با ارتباط توقع/کناره‌گیری ۰/۲۴۸- و رابطه بین کیفیت زندگی زناشویی با ارتباط اجتناب متقابل ۰/۱۱۰- می‌باشد که نشان می‌دهد رابطه بین آن‌ها رابطه‌ای منفی و معکوس است به این معنا که با افزایش کیفیت زندگی زناشویی در فرد ارتباط توقع/کناره‌گیری و ارتباط اجتناب متقابل کمتر خواهد بود؛ بنابراین با اطمینان ۹۹ درصد مشخص شد بین کیفیت زندگی زناشویی با سبک زندگی اسلامی و مؤلفه‌های الگوهای ارتباطی زوجین در زنان شاغل فرهنگی شهرستان نهبوند رابطه وجود دارد. در ادامه به بررسی پیش‌بینی کیفیت زندگی زناشویی بر اساس سبک زندگی اسلامی و مؤلفه‌های الگوهای ارتباطی می‌پردازیم:

جدول ۳. خلاصه مدل رگرسیون

ضریب همبستگی چندگانه (R)	ضریب تبیین (R ²)	R ² تعدیل شده	خطای معیار برآورد (S.E.)
۰/۴۵	۰/۲۰	۰/۱۵	۱۱/۴۵

با توجه به نتایج حاصل از جدول ۳، مقدار ضریب همبستگی چندگانه (R) محاسبه شده بین متغیر ملاک وارد شده به مدل و متغیرهای پیش‌بین، برابر ۰/۴۵، مقدار ضریب تبیین برابر با ۰/۲۰، یعنی حدود ۲۰ درصد از تغییرات متغیر ملاک، توسط این متغیرها (سبک زندگی اسلامی، مؤلفه‌های الگوهای ارتباطی) وارد شده به مدل تبیین می‌گردد؛ و بقیه تغییرات متغیر، توسط متغیرهای دیگری که محقق آن‌ها را در نظر نگرفته و وارد مدل نشده‌اند تبیین می‌گردد. در ادامه برای بررسی معناداری رگرسیون یعنی آزمون این که چطور متغیرهای پیش‌بین می‌توانند متغیر ملاک را پیش‌بینی کنند به آزمون تحلیل واریانس و معناداری F مراجعه می‌کنیم. نتایج این تحلیل در جدول ۵ آمده است:

جدول ۴. نتایج محاسبه آزمون تحلیل واریانس

مدل	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	sig
رگرسیون	۵۶۵/۰۶۷	۴	۱۷/۵۸۴	۲۵/۲۱	۰/۰۰۱
باقی مانده	۳۷۵۹۴/۵۲۱	۲۴۳	۱۸۵/۲۲۵		
کل	۳۸۵۴۹/۵۵۰	۲۴۷			

با توجه به نتایج جدول ۴، F بدست آمده ۲۵/۲۱ در سطح معناداری ۰/۰۱ معنادار است؛ و این مطلب گویای آن است که اولاً رگرسیون معنادار بوده و ثانیاً حداقل یکی از متغیرهای پیش‌بین، در پیش‌بینی متغیر ملاک موثر بوده است. برای تعیین ضرایب معادله رگرسیونی، از ضرایب تفکیکی رگرسیونی و آزمون T وابسته استفاده شد که نتایج این بررسی در جدول ۶ آمده است.

جدول ۵. ضرایب رگرسیونی و نتایج آزمون T مربوط به متغیرهای پیش‌بین

سطح معناداری	t	ضرایب استاندارد شده		ضرایب استاندارد نشده		مدل
		Beta	Std. Error	B		
./۰۰۰	۸/۱۱۶		۱۳/۸۱۳	۱۲۴/۹۳۹		مقدار ثابت
./۰۰۵	۲/۹۵۸	۰/۷۴۱	-/۱۴۳	-/۱۴۸		سبک زندگی اسلامی
./۰۰۱	۳/۰۰۱	-/۲۴	-/۱۸۵	-/۲۱۸		ارتباط سازنده متقابل
./۰۰۰	-۱/۵۹۶	-۰/۲۲۱	۰/۱۶۵	-۰/۱۳۵		ارتباط توقع/کناره‌گیری
./۰۰۰	-۰/۲۹۸	-۰/۱۱۴	۰/۱۰	-۰/۱۲۵		ارتباط اجتناب متقابل

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد که متغیرهای سبک زندگی اسلامی و الگوهای ارتباطی بر کیفیت زندگی زناشویی اثر دارند به این صورت که سهم متغیر سبک زندگی اسلامی ۰/۷۴ درصد و سهم مؤلفه ارتباط سازنده متقابل ۰/۲۴ درصد، سهم مؤلفه ارتباط توقع/کناره‌گیری ۰/۲۲ درصد منفی، سهم مؤلفه ارتباط اجتناب متقابل ۰/۱۱۴ درصد منفی می‌باشد. در ادامه به بررسی ارتباط سازگاری زناشویی با هریک از متغیرهای ملاک به صورت تفکیکی پرداخته شده است:

جدول ۶. آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه‌های کیفیت زندگی زناشویی و مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	کیفیت زندگی زناشویی
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۶۰/۲۱۰**	رضایت زناشویی
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۰/۲۷۵**	۰/۲۱۸**	انجام زناشویی
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۰/۶۲۵**	۰/۴۳۵**	۰/۶۴۰**	همفکری و توافق
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۰/۳۸۹**	۰/۴۹۸**	۰/۴۲۵**	۰/۷۴۱**	سبک زندگی اسلامی
-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۰/۵۹۸**	۰/۶۰۳**	۰/۶۰۲**	۰/۳۰۵**	۰/۲۸۹**	اجتماعی
-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۰/۲۲۲**	۰/۴۱۳**	۰/۴۶۰**	۰/۶۵۲**	۰/۶۹۹**	۰/۵۲۲**	باورها
-	-	-	-	-	-	-	۱	۰/۲۸۹**	۰/۲۹۵**	۰/۲۵۸**	۰/۲۵۸**	۰/۴۱۲**	۰/۱۵۵**	۰/۶۴۷**	عبادی
-	-	-	-	-	-	۱	۰/۱۲۵**	۰/۱۲۵**	۰/۵۹۴**	۰/۶۹۴**	۰/۲۵۸**	۰/۱۲۴**	۰/۱۲۰**	۰/۴۸۹**	اخلاق
-	-	-	-	-	۱	۰/۲۸۵**	۰/۶۵۲**	۰/۶۲۳**	۰/۴۵۸**	۰/۲۵۱**	۰/۹۵۱**	۰/۲۲۵**	۰/۲۲۵**	۰/۳۸۵**	مالی
-	-	-	-	۱	۰/۴۷۸**	۰/۳۵۵**	۰/۳۲۴**	۰/۵۲۱**	۰/۸۱۵**	۰/۲۲۰**	۰/۳۵۵**	۰/۴۱۲**	۰/۴۱۲**	۰/۳۱۲**	خانواده
-	-	-	۱	۸۵۱۸۶۰**	۰/۷۲۹**	۰/۴۱۲**	۰/۵۲۱**	۰/۲۲۸**	۰/۲۲۴**	۰/۶۵۲**	۰/۲۵۶**	۰/۱۲۹**	۰/۶۲۱**	۰/۵۹۹**	سلامت
-	-	۱	۰/۴۸۵**	۰/۴۱۳**	۰/۲۵۹**	۰/۵۲۱**	۰/۲۸۹**	۰/۶۲۱**	۰/۸۲۴**	۰/۴۵۲**	۰/۵۶۲**	۰/۳۳۵**	۵۲۵۵۶۰**	۰/۵۴۹**	تفکر و علم
-	۱	۰/۲۸۵**	۰/۲۱۵**	۰/۲۸۹**	۰/۴۱۲**	۰/۳۴۲**	۰/۴۱۱**	۰/۳۲۹**	۰/۴۵۲**	۰/۵۲۲**	۰/۲۱۸**	۰/۱۴۵**	۰/۴۴۱**	۰/۵۸۰**	امنیتی-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	دفاعی
۱	۰/۲۵۹**	۰/۴۵۶**	۰/۳۲۸**	۰/۴۵۵**	۰/۶۲۱**	۰/۴۱۸**	۰/۴۹۵**	۰/۴۹۵**	۰/۶۵۴**	۰/۴۱۲**	۰/۶۸۱**	۰/۴۴۶**	۰/۲۵۹**	۰/۴۱۲**	زمان‌شناسی

همان‌طور که جدول ۶ نشان می‌دهد ضریب همبستگی بین کیفیت زندگی زناشویی با سبک زندگی اسلامی ۰/۷۴۱ می‌باشد که نشان می‌دهد رابطه بین آن‌ها رابطه‌ای مثبت و مستقیم است به این معنا که با افزایش سبک زندگی اسلامی کیفیت زندگی زناشویی افراد بهتر خواهد داشت. همچنین ضریب همبستگی بین کیفیت زندگی زناشویی با مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی نیز مورد را تأیید می‌کند به‌صورتی که این ضریب بین کیفیت زندگی زناشویی با مؤلفه اجتماعی ۰/۲۸۹، بین کیفیت زندگی زناشویی با مؤلفه باورها ۰/۵۲۲، مؤلفه ۰/۶۴۷، مؤلفه مالی ۰/۳۸۵، مؤلفه اخلاق ۰/۴۸۹، مؤلفه

خانواده ۰/۳۱۲، سلامت ۰/۵۹۹، تفکر و علم ۰/۵۴۹، امنیتی-دفاعی ۰/۵۸۰، و زمان‌شناسی ۰/۴۱۲ می‌باشد. همچنین رابطه بین مؤلفه‌های کیفیت زندگی زناشویی با مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی نیز رابطه‌ای مثبت و مستقیم می‌باشد، بنابراین با اطمینان ۹۹ درصد مشخص شد بین کیفیت زندگی زناشویی با سبک زندگی اسلامی در زنان شاغل فرهنگی شهرستان نهاوند رابطه وجود دارد.

جدول ۷. خلاصه مدل رگرسیون بر اساس متغیرهای کیفیت زندگی زناشویی و سبک زندگی اسلامی

ضریب همبستگی چندگانه (R)	ضریب تبیین (R ²)	R ² تعدیل شده	خطای معیار برآورد (S.E.E)
۰/۵۱	۰/۲۶	۰/۲۰	۱۱/۴۵

با توجه به نتایج حاصل از جدول ۷، مقدار ضریب همبستگی چندگانه (R) محاسبه شده بین متغیر ملاک وارد شده به مدل و متغیرهای پیش‌بین، برابر ۰/۵۱، مقدار ضریب تبیین برابر با ۰/۲۶، یعنی حدود ۲۶ درصد از تغییرات متغیر ملاک، توسط این متغیرها (اجتماعی، باورها، عبادی، اخلاق، مالی، خانواده، سلامت، تفکر و علم، امنیتی-دفاعی، زمان‌شناسی) وارد شده به مدل تبیین می‌گردد و همچنین مقدار ضریب تبیین تعدیل شده، برابر با ۰/۲۰ می‌باشد. در ادامه برای بررسی معناداری رگرسیون از تحلیل واریانس و معناداری F استفاده شده است که نتایج این تحلیل در جدول ۹ آمده است:

جدول ۸. نتایج محاسبه آزمون تحلیل واریانس کیفیت زندگی با سبک زندگی اسلامی

مدل	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	sig
رگرسیون	۳۴۵۰/۹۸۰	۹	۳۴۵/۰۹۹	۱۰/۵۸	۰/۰۰۱
باقی مانده	۳۴۹۸۱/۵۶۰	۲۳۸	۱۴۷/۳۰۸		
کل	۳۸۵۱۲/۵۶۰	۲۴۷			

جدول ۸ نشان داد F بدست آمده ۱۰/۵۸ در سطح معناداری ۰/۰۱ معنادار است؛ و این مطلب گویای آن است که اولاً رگرسیون معنادار بوده؛ و ثانياً حداقل یکی از متغیرهای پیش‌بین، در پیش‌بینی متغیر ملاک موثر بوده است. برای تعیین ضرایب معادله رگرسیونی، از ضرایب تفکیکی رگرسیونی و آزمون T وابسته استفاده شد که نتایج این بررسی در جدول ۱۰ آمده است.

جدول ۹. ضرایب رگرسیونی و نتایج آزمون T مربوط به متغیرهای پیش‌بین سبک زندگی اسلامی

مدل	ضرایب استاندارد نشده	ضرایب استاندارد شده	t	سطح معناداری
	B	Std. Error	Beta	
مقدار ثابت	۱۲۸/۱۳۰	۱۱/۵۰۳		۰/۰۰۰
اجتماعی	۰/۱۸۰	۰/۱۲۴	۰/۲۹	۰/۰۰۵
باورها	۰/۱۲۴	۰/۲۲۰	-۰/۵۱۱	۰/۰۰۴
عبادی	۰/۲۶۶	۰/۲۴۹	-۰/۶۳۸	۰/۰۲۰
اخلاق	۰/۳۵۲	۰/۱۰۶	-۰/۴۸۹	۰/۰۰۱
مالی	۰/۱۴۴	۰/۱۹۹	-۰/۳۲۱	۰/۰۰۹
خانواده	۰/۳۵۲	۰/۱۶۵	-۰/۲۵۶	۰/۰۳۴
سلامت	۰/۱۴۱	۰/۲۹۶	-۰/۶۶۰	۰/۰۰۰
تفکر و علم	۰/۱۶۱	۰/۲۸۴	-۰/۵۲۱	۰/۰۰۰
امنیتی-دفاعی	۰/۶۸۵	۰/۳۳۸	-۰/۵۶۲	۰/۰۴۴
زمان‌شناسی	۰/۱۶۲	۰/۲۶۲	-۰/۳۱۵	۰/۰۰۸

نتایج جدول ۹ نشان می‌دهد که مؤلفه‌های سبک زندگی اسلامی همگی بر کیفیت زندگی زناشویی اثر دارند به این صورت که سهم مؤلفه اجتماعی ۰/۲۹ درصد، سهم مؤلفه باورها ۰/۵۱ درصد، سهم مؤلفه عبادی ۰/۶۳ درصد، سهم مؤلفه اخلاق ۰/۴۸ درصد، سهم مؤلفه مالی ۰/۳۲ درصد، سهم مؤلفه خانواده ۰/۲۵ درصد، سهم مؤلفه سلامت ۰/۶۶ درصد، سهم مؤلفه تفکر و علم ۰/۵۲ درصد، سهم مؤلفه ایمنی-دفاعی ۰/۵۶ درصد، سهم مؤلفه زمان‌شناسی ۰/۳۱ درصد می‌باشد. در ادامه و در جدول ۱۱ به بررسی پیش‌بینی کیفیت زندگی زناشویی و الگوهای ارتباطی پرداخته شده است:

جدول ۱۰. خلاصه مدل رگرسیون بر اساس متغیرها در متغیر الگوهای ارتباطی

ضریب همبستگی چندگانه (R)	ضریب تبیین (R ²)	R ² تعدیل شده	خطای معیار برآورد (S.E.)
۰/۵۵	۰/۳۰	۰/۲۸	۱۳/۱۲

با توجه به نتایج جدول ۱۰، مقدار ضریب همبستگی چندگانه (R) محاسبه شده بین متغیر ملاک وارد شده به مدل و متغیرهای پیش‌بین، برابر ۰/۵۵، مقدار ضریب تبیین برابر با ۰/۳۰، یعنی حدود ۳۰ درصد از تغییرات متغیر ملاک، توسط این متغیرها (ارتباط سازنده متقابل، ارتباط توقع/ کناره‌گیری، ارتباط اجتناب متقابل) وارد شده به مدل تبیین می‌گردد؛ و بقیه تغییرات متغیر، توسط متغیرهای دیگری که محقق آن‌ها را در نظر نگرفته و وارد مدل نشده‌اند تبیین می‌گردد و همچنین مقدار ضریب تبیین تعدیل شده، برابر با ۰/۲۸ می‌باشد. در ادامه برای بررسی معناداری رگرسیون از آزمون تحلیل واریانس و معناداری F استفاده شده است (جدول ۱۲).

جدول ۱۱. نتایج محاسبه آزمون تحلیل واریانس در متغیر الگوهای ارتباطی

مدل	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	sig
رگرسیون	۱۳۶/۸۰۱	۳	۴۵/۶۰۰	۲۰/۲۱	۰/۰۰۱
باقی مانده	۳۹۲۵۹/۳۹۵	۲۴۴	۱۹۰/۱۶۲		
کل	۳۹۲۵۸/۱۹۵	۲۴۷			

با توجه به نتایج جدول ۱۱، F بدست آمده ۲۰/۲۱ در سطح معناداری ۰/۰۱ معنادار است؛ و این مطلب گویای آن است که اولاً رگرسیون معنادار بوده؛ و ثانياً حداقل یکی از متغیرهای پیش‌بین، در پیش‌بینی متغیر ملاک موثر بوده است. برای تعیین ضرایب معادله رگرسیونی، از ضرایب تفکیکی رگرسیونی و آزمون T وابسته استفاده می‌کنیم. نتایج این بررسی در جدول ۴-۲۰ آمده است.

جدول ۱۲. ضرایب رگرسیونی و نتایج آزمون T مربوط به متغیرهای پیش‌بین الگوهای ارتباطی

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده		t	سطح معناداری
	B	Std. Error	Beta			
مقدار ثابت	۱۲۵/۱۲۶	۵/۱۲۸			۲۴/۳۹۹	۰/۰۰۰
ارتباط سازنده متقابل	۰/۲۲۲	۰/۱۷۶	۰/۲۵۱		۲/۲۹۴	۰/۰۰۱
ارتباط توقع/ کناره‌گیری	-۰/۱۵۲	۰/۱۷۲	-۰/۱۹۲		-۱/۷۲۸	۰/۰۰۰
ارتباط اجتناب متقابل	-۰/۱۳۶	۰/۱۱	-۰/۱۲۶		-۰/۳۲۰	۰/۰۰۰

نتایج جدول ۱۲ نشان می‌دهد که مؤلفه‌های الگوهای ارتباطی بر کیفیت زندگی زناشویی اثر دارند به این صورت که سهم مؤلفه ارتباط سازنده متقابل ۰/۲۵ درصد و مثبت و سهم مؤلفه ارتباط توقع/کناره‌گیری ۰/۱۹ درصد و منفی و سهم مؤلفه ارتباط اجتناب متقابل ۰/۱۲ درصد و منفی می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی کیفیت زندگی زناشویی بر اساس سبک زندگی اسلامی و الگوهای ارتباطی زوجین در زنان شاغل فرهنگی شهرستان نهاوند بود. نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد سبک زندگی اسلامی و الگوهای ارتباطی می‌توانند کیفیت زندگی زناشویی را پیش‌بینی کنند. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های دری و حیدری (۱۴۰۲)، گودرزی و رضایی (۱۴۰۰)، حیدری (۱۳۹۶)، بشارت و همکاران (۱۳۹۸)، نظری و کربلایی محمد میگونی (۱۳۹۶) و گینگراس و همکاران (۲۰۲۱) همسو می‌باشد.

با توجه به یافته‌های پژوهش که سبک زندگی اسلامی بر کیفیت زندگی زناشویی تاثیر مستقیم و مثبت می‌گذارد در تبیین یافته‌ها می‌توان گفت سبک زندگی اسلامی ۱۵ یکی از ضروریاتی است که در رضایت و سازگاری خانواده مؤثر است (Salamabadi et al, 2013). پارگامنت و ماهونی (2005) بر این باور هستند که باورهای مذهبی تأثیر بسزایی در استحکام خانواده و رضایت زناشویی دارد، زیرا ارزش‌های مذهبی بر دیدگاه زوجها درباره اهداف ازدواج و میزان توافقی که هر یک از آنها بر موضوعات خاص دارند اثر می‌گذارد. سبک زندگی با مفهوم عقل معاش که همان شیوه زندگی کردن هست، یکسان هست؛ یعنی عقلی که به آدمی می‌گوید چطور باید زندگی کند؛ کارکرد این عقل در راستای چگونگی تدبیر زندگی، چاره‌اندیشی درباره معضلات زندگی، تلاش برای هماهنگی با قوانین شرعی و سازگاری با آنها در سامان دادن به زندگی مناسب و مطلوب هست تا انسان را به حیات مؤمنانه رهنمون کند (Pouramini, 2013; Quoted by Fatahizadeh and Rezaei, 2018). سبک زندگی اسلامی مبتنی بر آموزه‌های اسلامی است که گستره شناخت، عواطف، نیت و رفتار فرد در طول زندگی دنیوی تا معنوی (برای نیازهای دنیا تا آخرت وی) در همه ابعاد پوشش داده است (Kaviani, 2012). دین اسلام و به دنبال آن سبک زندگی اسلامی به استناد آیه ۳ سوره مائده، کامل‌ترین دین و سبک زندگی برای سعادت دودنیای بشر هست و نقش تعیین‌کننده‌ای در خانه و خانواده ایفا می‌کند (Agaei Meybodi, 2012).

همچنین نتایج نشان داد رضایت زندگی زناشویی بر اساس الگوهای ارتباطی در زنان شاغل فرهنگی شهرستان نهاوند قابل پیش‌بینی است. در تبیین یافته‌ها می‌توان ادعان داشت که ارتباط زناشویی ارتباطی است که در مقایسه با سایر ارتباطات انسانی بی نظیر است. چرا که دیگر ارتباطات انسانی یک بعد از حیات را می‌پوشانند اما ارتباط زناشویی دربرگیرنده ابعاد زیستی، اقتصادی، عاطفی و روانی است. الگوهای ارتباط زناشویی به الگوهای درونی شده ای گفته می‌شود که هر زوج با خود به روابط زندگی زناشویی می‌آورد. این الگوها نشان می‌دهد که الگوی تعامل کارآمد بین زن و شوهر چه باید باشد بر اساس یک طبقه بندی که توسط متخصصین انجام شده است از جمله گاتمن (۱۹۹۳) و فیتزپاتریک (۱۹۸۸) چندین ارتباط بین زوجین نام گذاری شده اند. آن‌ها با استفاده از ابزار پرسش نامه و مشاهده به وجود دو نوع الگوی ارتباطی کلی در

ازدواج پی بردند: زوجیت با ثبات، زوجیت بی ثبات. زوجیت با ثبات شامل زوج های سنتی، زوجهای دو جنسیتی و زوج های اجتنابی می شود.

زوج های سنتی: با نقش های جنسی سنتی یعنی مردانه و زنانه انطباق دارند، وظایف زن و مرد کاملاً از یکدیگر متمایز و مشخص است. اهداف خانوادگی را بر اهداف فردی ترجیح می دهند. دارای برنامه منظم و مشخص روزمره هستند. در منزل در مکانی مشترک زندگی می کنند و هیچ یک اتاق خصوصی متعلق به خود ندارد. حد متوسطی از هیجانات مثبت و منفی را از خود نشان می دهند. از به وجود آمدن تعارض به جز در مسائل مهم اجتناب می کنند. به یکدیگر گوش داده و سعی می کنند ابراز همدلی کنند و بعد از پایان هر تعارض آشکارا در پی راضی کردن و متقاعد کردن طرف مقابل هستند. سنتی ها تمایل دارند که دیدی قراردادی به ازدواج داشته باشند و برای ثبات و اطمینان ارزش بیشتری قائل هستند تا تنوع و خودجوشی. آنها شدیداً به هم متکی بوده و اوقات زیادی را با هم به سر می برند. هرچند آن ها قاطعانه عدم توافق بین خود را ابراز نمی کنند. اما از تعارض و کشمکش نیز اجتناب نمی کنند. در یک ازدواج سنتی تعارض کمتر رخ می دهد چون قدرت و تصمیم گیری با توجه به هنجارهای مرسوم بین آنها تقسیم شده است. زوجین سنتی به میزان زیادی ابرازگر هستند و به راحتی احساسات شادی یا ناکامی خویش را ابراز می کنند.

زوج های دو جنسیتی (آندروژن): زن و مرد هر دو در قبول نقش های جنسی زنانه و مردانه مساوات طلب هستند، یعنی وظایف مردانه و زنانه تقسیم نمی شود، بلکه هر دو در مواقع مقتضی هر دو نقش را ایفا می کنند. اهداف فردی را بر اهداف خانوادگی ترجیح می دهند. برنامه زندگی منظم و از پیش تعیین شده ای ندارند. در منزل اتاق خصوصی دارند. سطوح بالایی از هیجان های مثبت و منفی را از خود نشان می دهند و ترجیح می دهند برای حل مشکلات درگیر در مذاکره و بحث طولانی در مورد بسیاری از مسائل شوند.

زوج های اجتنابی: با نقش های جنسی سنتی یعنی نقش های مردانه و زنانه سازگاری دارند، وظایف مرد و زن کاملاً از هم جدا و متمایز هستند. زمانی که تعارضی به وجود می آید، هر یک نظر خود را بیان می کند و هیچ کدام تلاشی برای متقاعد کردن طرف مقابل و ایجاد تفاهم انجام نمی دهند. بحث های آنها هیجانی و عاطفی نیست.

زوجیت بی ثبات: شامل زوج های ناسازگار و زوجهای آزاد و مستقل می شود. زوج های ناسازگار زمانی که درگیر تعارض می شوند، هیچ کدام کوششی سازنده برای حل آن نمی کنند. ارتباط این زوجین توأم با عیب جویی و سرزنش دائمی، ذهن خوانی، حالت تدافعی، بروز هیجان منفی زیاد و هیجان مثبت اندک است. الگوی تعاملی با حمله و کناره گیری همراه است.

زوج های آزاد و مستقل: از بروز تعارض جلوگیری می کنند و مهارت های اندکی در جهت حل مسأله دارند. ویژگی تعامل و ارتباط آن ها با عیب جویی و سرزنش مختصر و کوتاه، ذهن خوانی و حالت تدافعی اندک همراه است. سطح هیجان منفی آن ها بسیار پایین و تقریباً هیچ هیجان مثبتی از خود بروز نمی دهند. الگوی تعاملی آن ها کناره گیری است. مستقل ها دیدی غیر متعارف نسبت به ازدواج دارند و خیلی به هم متکی نیستند. آنها هرچند ممکن است اوقات زیادی را با هم صرف کنند و اشتراکات زیادی داشته باشند اما برای استقلال خویش بیشتر ارزش قائل بوده و اغلب در خانه اتاق های جدا از هم دارند همانند زوج های سنتی این دسته از زوج ها نیز ابرازگر هستند.

گاتمن دریافت که در هر سه الگوی زوجیت با ثبات نسبت تبادل کلامی مثبت به منفی در جریان حل تعارض پنج به یک است در حالی که در هر دو الگوی زوجیت بی ثبات تقریباً یک به یک است. در نتیجه روابط زناشویی با ثبات و بی ثبات هر دو از الگوهای رفتاری خاص تبعیت می‌کنند.

پیشنهادهای پژوهشی

در راستای ارتقاء دانش روانشناختی، متغیر کیفیت زندگی زناشویی مبتنی بر زندگی اسلامی بسته‌های آموزشی برای اقشار معلمان بصورت شنیداری-نوشتاری تدوین گردد. پیشنهاد می‌گردد برای تقویت الگوهای ارتباطی زنان شاغل در آموزش و پرورش دوره‌های ضمن خدمت برای آنان از سوی سازمان مربوطه در نظر گرفته شود.

محدودیت‌های پژوهش

از جمله محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به پرسشنامه آنلاین بودن اشاره کرد، که نحوه در اختیار گذاشتن آن به جامعه هدف بسیار مشکل بود، با توجه به در اختیار گذاشتن شماره فرهنگیان و ارسال و اطلاع رسانی هدف پژوهش و توجیه و ترفیح آنان.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند هیچ گونه تضاد منافی ندارند.

منابع مالی

برای انجام این پژوهش از هیچ سازمانی منابع مالی دریافت نشده است.

سپاسگزاری

نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از کلیه افرادی که در اجرای این پژوهش ما را همراهی کردند تشکر و قدردانی نمایند.

References

- Agae Meybodi, Forough (2012). An introduction to the study of narrative and narrative research. Ancient Persian literature, number 4(2). doi.org/10.29252/ijfp.6.5.3 [Persian].
- Aghajani, M., Marsaee, F., & Mirbagher, N. (2015). Religious Beliefs and its Relationship to Hope in Hemodialysis Patients: A Cross-sectional Study, Islam and Health. 1(2). 19-25. <http://iahj.ir/article-1-89-en.html> [Persian].
- Arsalandeh F, Habibi M, salimi A, Shakarami M, davarniya R.(2018). Effectiveness of Inducing Positive Affect on Improvement Autobiographical Memory in Depressive Patients. Zanko J Med Sci . 18 (59) :68-79 <http://zanko.muk.ac.ir/article-1-197-fa.html> [Persian].
- Babaki J, Ramadzadeh F, Abedinia N.(2011). Examine some of the causes of divorce in couples seeking divorce in court. Journal of Women and Family Studies.;4(1):67-84. <http://irje.tums.ac.ir/article-1-23-fa.html> [Persian].

- Besharat, M. A., Khavasi, R., Hamidi, K., & Rajaei, M. (2021). Prediction of couple's adjustment according to spiritual/religious perfectionism and spiritual health. *Journal of Family Psychology*, 6(2), 3-14. <https://doi.org/10.29252/ijfp.6.2.3> [Persian].
- Borjali, A., Sohrabi, F., skandari, H., Motamedi, A., & Fallah, A. (2018). Investigating the relationship between Islamic lifestyle and marital satisfaction with the mediation of optimism. *Islamic Studies and Psychology*, 12 (22), 62-43. <https://doi.org/10.30471/psy.2018.1485> [Persian].
- Busby, D. M., Christensen, C., Crane, D. R., & Larson, J. H. (1995). A revision of the Dyadic Adjustment Scale for use with distressed and nondistressed couples: Construct hierarchy and multidimensional scales. *Journal of Marital and Family Therapy*, 21(3), 289-308. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1995.tb00163.x>
- Fallahchai, R., Fallahi, M., Moazenjami, A., & Mahoney, A. (2021). Sanctification of marriage, religious coping and marital adjustment of Iranian couples. *Archive for the Psychology of Religion*, 43(2), 121-134. <https://doi.org/10.1177/0084672421996826>
- Farmani, Z., & Aflak Sir, A. (2019). Examining the role of family communication patterns on the marital adjustment of married female students. *Quarterly Journal of Assessment and Research in Counseling and Psychology (JARAC)*, 1(2), 1-12. <http://jarac.iranmehr.ac.ir/article-1-31-fa.html> [Persian].
- Fatahizadeh, Fethiye; Rezaei, Ruqieh (2018). The role of women in Islamic lifestyle. Second International Congress "Women's Role in Family and Society Health". [10.5281/zenodo.3752477](https://doi.org/10.5281/zenodo.3752477) [Persian].
- Feyzi V, Jafari Roodbandi A, Farahbakhsh S, Rezaei H.(2016) The Investigation of Occupational and Demographic Factors Effective on the Quality of Life of Nurses and Nurse Aides Working in Teaching Hospitals Affiliated to Kerman University of Medical Sciences in 2014 . *Iran J Ergon* 4 (3) :33-40 <http://journal.iehfs.ir/article-1-295-fa.html>
- Ganong, L., Jensen, T., Sanner, C., Russell, L., & Coleman, M. (2019). Stepfathers' affinity-seeking with stepchildren, stepfather-stepchild relationship quality, marital quality, and stepfamily cohesion among stepfathers and mothers. *Journal of Family Psychology*, 33(5), 521. <https://doi.org/10.1037/fam0000518>
- Ghaemi, Fatemeh, Hosni, Mohammad, Khan Mohammadi, Mohammad Hamed. (2022). Explaining the Comprehensive Model of Economic Dimension of Quality of Life Using Grounded Theory. *Financial Economics*, 16(58), 23-46. [doi: 10.30495/fed.2022.691494](https://doi.org/10.30495/fed.2022.691494).
- Gingras, A. S., Lessard, I., Mallette, F., Brassard, A., Bernier- Jarry, A., Gosselin, P., & de Pierrepont, C. (2021). Couple adaptation to the birth of a child: the roles of attachment and perfectionism. *Journal of Marital and Family Therapy*, 47(3), 581-594. <https://doi.org/10.1111/jmft.12453>.
- Goudarzi, M., & rezaie, S. (2022). The effectiveness of Iranian Islamic lifestyle on cohesion, marital satisfaction and family mental health Staff of Kermanshah

- University of Medical Sciences in the Corona crisis. *Islamic-Iranian Family Studies Journal*, 1(2), 56-71. [doi: 10.30495/iifs.2022.1947520.1020](https://doi.org/10.30495/iifs.2022.1947520.1020)[Persian].
- Haris, F., & Kumar, A. (2018). Marital satisfaction and communication skills among married couples. *Indian journal of social research*, 59(1), 35-44. [10.30471/psy.2018.14225](https://doi.org/10.30471/psy.2018.14225).
- Hasani-Moghadam, S., Ganji, J., Sharif Nia, H., Aarabi, M., & Khani, S. (2019). Factors Associated with Iranian Couple's Communication Patterns: A Scoping Review . *J Mazandaran Univ Med Sci*, 29 (177), 222-239. URL: <http://jmums.mazums.ac.ir/article-1-13401-fa.html> [Persian].
- Heidary, M. (2018). Examining the Multi Relationships among Life Satisfaction, Marital Satisfaction and Sexual Satisfaction with the Life Quality Improvement of Married Women in Abadeh City. *Quarterly Journal of Woman and Society*, 8(32), 205-228. [20.1001.1.20088566.1396.8.32.11.6](https://doi.org/10.1001.1.20088566.1396.8.32.11.6).
- Ilhan, B., Can, M., Alibaz- Oner, F., Yilmaz- Oner, S., Polat- Korkmaz, O., Ozen, G., Mumcu, G., Maradit Kremers, H., & Direskeneli, H. (2018). Fatigue in patients with Behcet's syndrome: relationship with quality of life, depression, anxiety, disability and disease activity. *International journal of rheumatic diseases*, 21(12), 2139-2145.
- Karimkhani, Sh., Alizadeh Asli, A., Namazi, S., Yari, M., & Behrouzi, B. (2017). The relationship between sleep quality and hygiene with Islamic lifestyle and self-reported religious orientation in second secondary students of Sarpol Zahab. *J Res Relig Health*, 4 (3), 7-20. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v4i3.16189> [Persian].
- Kavyani, M. (2018). Islamic lifestyle and the means of measuring it. *University and field research*. doi.org/10.22037/jrrh.v4i3.158549[Persian].
- Montajabian, Z., & Rezai- Dehnavi, S. (2021). The effectiveness of metacognitive interpersonal therapy on improving couples' dysfunctional communication patterns and increasing marital adjustment. *Rooyesh*, 10(8), 148-135. <http://frooyesh.ir/article-1-2770-fa.html> [Persian].
- Naghibi, F., Golmakani, N., Esmaily, H., & Moharari, F. (2013). The Relationship between Life Style and the Health Related Quality Of Life among the Girl Students of High Schools in Mashhad, 2012-2013. *The Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility*, 16(61), 9-19. [doi: 10.22038/ijogi.2013.1661](https://doi.org/10.22038/ijogi.2013.1661)[Persian].
- Nemati Sogolitappeh, F., Salehi, K., Rahimi, F. S., & Khaledian, M. (2020). Components of Quality of Marital Life: A Meta-Composite Study. *Family Counseling and Psychotherapy*, 10(1), 45-68. [doi: 10.22034/fcp.2020.61648](https://doi.org/10.22034/fcp.2020.61648)[Persian].
- Palizdar L, Niknam M. (2022). The effectiveness of film therapy on communication patterns and expressing positive feelings towards the spouse among couples with marital conflict. *Rooyesh* . 11 (10) :83-92 <http://frooyesh.ir/article-1-3679-fa.html>. [Persian].
- Perrotti, A., Ecartot, F, Monaco, F., Dorigo, E., Monteleone, P., & Besch, G. (2019). Quality of life 10 years after cardiac surgery in adults: a long-term follow-up study. *Health and Quality of Life Outcomes*, 17(86), 1160-1167. [10.1186/s12955-019-1160-7](https://doi.org/10.1186/s12955-019-1160-7).

- Ragul, L., & Thenmozhi, S. (2023). Relationship between Communication Pattern and Marital Happiness of Army Couples. *Mind and Society*, 12(01), 67-73. <https://doi.org/10.56011/mind-mri-121-20238>.
- SalamAbadi, M., Kalantarkosheh, S. M., & Shafiabadi, A. (2014). Compilation of marital adjustment model according to the Islamic lifestyle and perfectionism of middle school teachers in Birjand. *journal of Counseling Research*, 52, 51-73. <http://irancounseling.ir/journal/article-1-110-fa.html> [Persian].
- Yousefi, N. (2012). Psychometric Properties of the Revised Dyadic Adjustment Scales (RDAS). *Research in Clinical Psychology and Counseling*, 1(2), 183. [10.22067/IJAP.V1I2.9534](https://doi.org/10.22067/IJAP.V1I2.9534) [persian].
- zoghi, L., Fatholahzadeh, M., & solgi, M. (2022). Exploring the Effect of lived experience of the Iranian-Islamic lifestyle on the emotional atmosphere of the family from the perspective of young married women. *Islamic-Iranian Family Studies Journal*, 2(2), 42-57. [doi: 10.30495/iifs.2022.695082](https://doi.org/10.30495/iifs.2022.695082) [persian].

